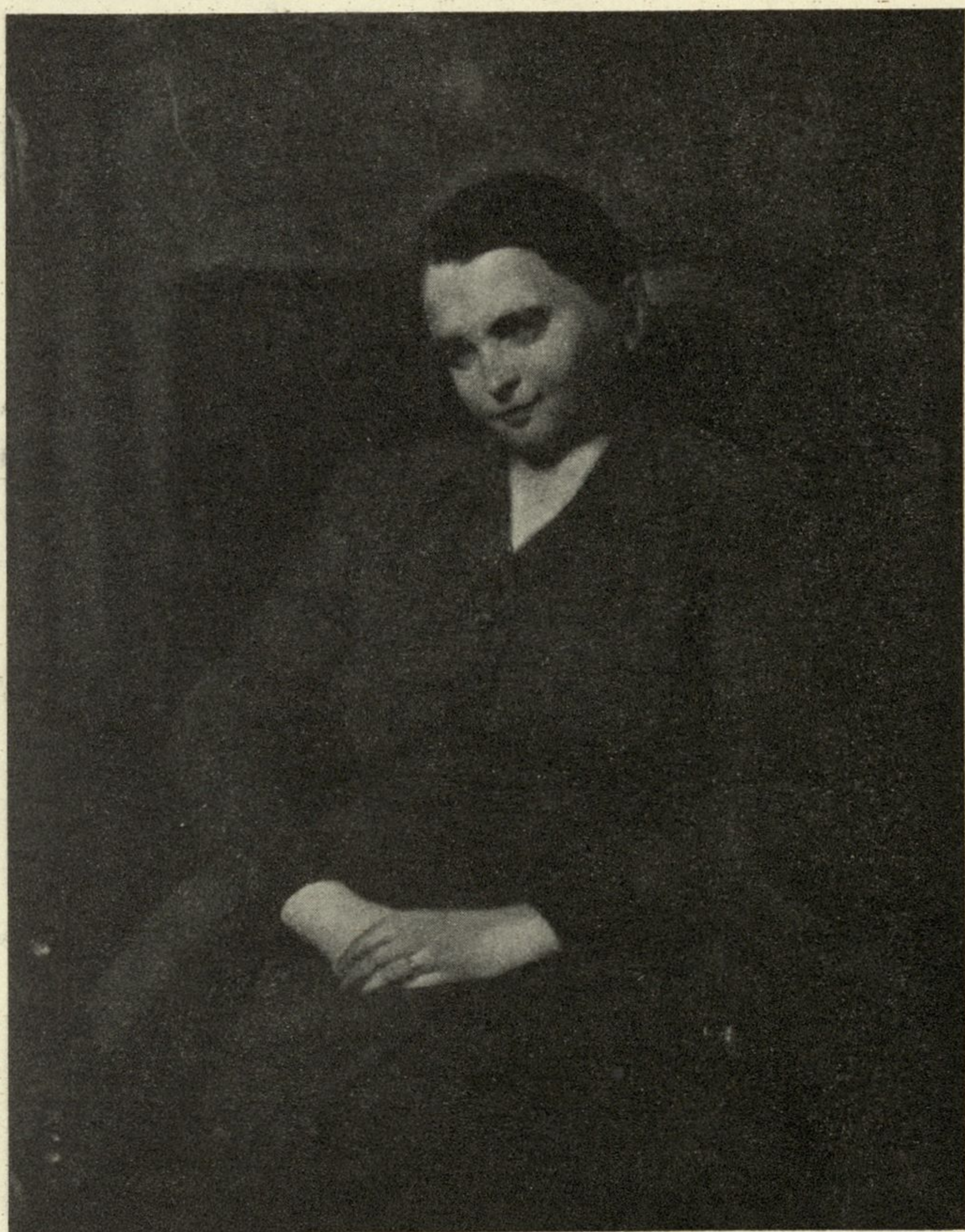

BOŽIDAR JAKAC

UMETNOSTNA RAZSTAVA
V JAKOPIČEVEM PAVILJONU
V LJUBLJANI 6. — 28. NOVEEMBRA

1 9 3 8

drustveni spis

2 110/1958

102

SPOMIN NA MOJEGA MLADEGA TOVARIŠA JAKCA

Kje so časi? Kakor je razpihal jesenski veter suho listje po mračnem ozračju, tako so sfrfotala leta mojega življenja v večnost. Ostali pa so mi spomini. In zdajle v tihi samotnosti se mi vzbujajo prijazno kakor iz rožnatih sanj.

Pred dvajsetimi leti sva se znašla z mojim mladim prijateljem. Takoj, ko se mi je prikazal in mi pokazal nekaj del svojega umetniškega stremljenja, sem ga vzljubil in sem si rekel: to je pravi, iz tega bo nekaj...

Prav te dni mi je prišla v roke neka fotografija iz časov, ko smo mi mladi — prosim, oprostite mi — mislil sem reči: ko so mladi prirejali umetnostno razstavo v Novem mestu. Obkrožen od nadepolne mladine sedim spredaj v sredini (na fotografiji) jaz, dostojanstveno, ker takrat sem štel že *p e t d e s e t* let. Spominjam se: — v srcu mi je rogovilila še mladost — ampak sram me je je bilo. Zaradi tega se tam tako modro držim — ker tako je zahtevalo takratno življenje mladine (življenje po starih zakonih: starost — modrost). Poleg mene sedi moj mladi prijatelj Jakac.

Dvajset let je minilo od tedaj. Moje življenje gre h koncu — tvoje gre k višku. Zberi vse svoje moči. Ne omaguj! Življenje je trdo. Ampak za nas umetnike je le eno potrebno. Držimo se tistega kar nam je Bog naložil.

Dvajset let je minilo od tedaj, ko sva se spoznala. Jaz padam, ti rasteš. Danes kažeš slovenskemu narodu tisto, kar si zmogel v dobi dvajset let. To je tista vrednota, ki jo more in mora dati človek svojemu narodu in človeštvu.

Zdajle ko praznuješ dvajsetletnico svojega javnega umetniškega udejstvovanja, ti želim, kar ti morem najlepšega želeči! Zdravje in vse, kar izvira iz zdravega telesa in zdrave duše: ljubezen, radost, volja — vse drugo boš moral pač sam storiti. Ne boj se!

V Ljubljani, 3. novembra 1938.

RIHARD JAKOPIČ

BOŽIDAR JAKAC se je rodil 16. julija 1899. leta v Novem mestu, kjer je obiskoval gimnazijo, dovršil pa realko v Idriji. Kot vojak je služil v svetovni vojni leta 1917.—1918., ter se udeležil bitke na Piavi. Od takrat so tudi prve risbe, ki jih je razstavil ravno pred dvajsetimi leti na XV. umetnostni razstavi, ki jo je priredil mojster Jakopič v svojem paviljonu oktobra in novembra 1918. leta. Leta 1919. je odšel na akademijo v Prago, kjer je študiral pri J. Obrowskem in Fr. Thieleju, grafiko pa pri A. Brömseju. Med tem časom je večkrat prepotoval Nemčijo. Leta 1923. je dovršil akademijo z odličnim uspehom. Leta 1925. je odšel za eno leto v Paris in medtem obiskal prvič Tunizijo. Nato je poučeval risanje na II. drž. real. gimnaziji v Ljubljani, do drugega odhoda v Afriko leta 1928. Leta 1929. se je napotil v Ameriko ter prepotoval Združene države od Atlantika do Pacifika. Vrnil se je leta 1931. v domovino, kjer je izdal s sodelovanjem Mirana Jarca obsežni knjigi popotnih spominov »Odmevi rdeče zemlje«. Naslednje leto je izdala Umetniška matica v Ljubljani njegovo monografijo v redakciji dr. K. Dobide. Potoval je mnogo po Jugoslaviji in večkrat po Italiji. Leta 1936. je preživel več mesecev na Norveškem in prišel preko Severnega rtiča do Kirinesa. Od leta 1932. živi stalno v Ljubljani. Slika zlasti pokrajine, zadnja leta se je pa posvetil tudi portretu. Portretiral je razen mnogih uradnih osebnosti tudi Nj. Vel. kralja Petra II., Nj. Vel. kraljico Marijo in rajno rumunsko kraljico Marijo. Mnogo se je udejstvoval kot grafik. Ilustriral je več pesniških zbirk, raznih mladinskih in drugih knjig. Sodeluje kot ilustrator pri več revijah. Izdal je leta 1932. tudi prvo slovensko izvirno grafično mapo, Gradnikova »Pisma« v lesorezu. Njegova dela vise v raznih galerijah, tako v ljubljanski Narodni galeriji, v Moderni galeriji v Zagrebu, v Banovinski galeriji v Splitu, v Art museumu v Clevelandu itd.

Božidar Jakac se je udeležil od leta 1918. tehle razstav:

- 1918. Ljubljana
- 1919. Ljubljana (dvakrat)
- 1920. Ljubljana, Novo mesto
- 1921. Ljubljana, Zagreb
- 1922. Ljubljana, Beograd, Bruxelles
- 1923. Ljubljana, Praga
- 1924. Maribor, Hodonin
- 1925. Ljubljana, Split, Reka, Paris (dvakrat)
- 1926. Ljubljana (dvakrat), Sarajevo, Luzern, Zürich, Winterhur, Interlaken, Biel, Praga
- 1927. Ljubljana, Firenze, Dunaj, Praga, Berlin, Lwow, Lodz
- 1928. Ljubljana, Brno
- 1929. Barcelona, Paris, Cleveland, Los Angeles
- 1930. Cleveland, London
- 1931. Ljubljana, Cleveland
- 1932. Ljubljana (dvakrat)
- 1933. Ljubljana (dvakrat), Leipzig, Warszawa, Krakow, Saarbrücken
- 1934. Ljubljana (dvakrat)
- 1935. Ljubljana (dvakrat)
- 1936. Ljubljana, Novo mesto, Beograd, Teplitz-Schönau
- 1937. Ljubljana, Rim
- 1938. Ljubljana (trikrat), Maribor, Zagreb

Samostojne kolektivne razstave je priredil:

- Ljubljana: 1926., 1928., 1931., 1934., 1936. in 1938.
- Zagreb: 1938.
- Praga: 1923.
- Paris: 1925.
- Cleveland: 1929., 1930.
- Los Angeles: 1929.

PORTRETI

OLJA

1. ga M. Šarabonova
2. g. A. Šarabon
3. g. I. Jelačin
4. ga J. Petkova
5. ga J. Bohova
6. ga O. Vrtovec
7. g. J. Antloga
8. Moja žena
9. Avtoportretna skica
10. Midva
11. Boris in Elga Šavnikova, pastel
12. Naš Janezek, pastel

RISBE

13. ga M. Ojstriževa
14. ga B. Vrhunčeva
15. ga M. Vavpetičeva z Nenčko
16. ga R. T. Praprotnikova
17. ga J. Gangl-Pehanijeva
18. ga Z. Kalinova
19. Ribiška mamica
20. Moj oče
21. g. Niko Štritof
22. g. L. M. Škerjanec
23. g. Dr. Fr. Kidrič
24. g. M. Klemenčič
25. Srbski slikar N. Petrov
26. Kanonik F. Stroj
27. Pestonikov Janez

POKRAJINE

PASTELI

28. Novo mesto, last g. J. Strojina
29. Skaručina
30. Čevljarski most
31. Iz Kostanjevice na Krki
32. Pri Sv. Mohorju
33. Božja pot
34. Božja pot moje matere
35. Cerkev Marije dobrega sveta pri Kostanjevici
36. Cerkev v Kostanjevici I.
37. Kostanjevica
38. Oblaki
39. Cerkev v Kostanjevici
40. Večer pod Gorjanci
41. Šmihel
42. Grad Luknja pri Novem mestu
43. Pot čez polje gre
44. Šentpetrska kasarna
45. Ljubljanski nebotičnik
46. Šenklavž
47. Ljubljana I., last dir. Jugoslov. banke v Ljubljani I. Ljubića
48. Ljubljana II.
49. Ljubljana I.
50. Ljubljana II.
51. Poletni večer
52. Ob Zmajskem mostu
53. Jesenski ognji
54. Zrela ajda
55. Stožiška cerkev
56. Iz starih dobrih časov
57. Ob Savi
58. Ajdo udevajo
59. Jesenski dan
60. Stožice
61. Kozolci

79. Somrak
80. Vaško dvorišče I.
81. Vaško dvorišče II.
82. V času Vernih duš
83. Večer na Dolenjskem
62. Jesen na vasi
63. Cankarjevo nabrežje
64. Jesen
65. Zapuščen kozolec
66. Ko so kozolci polni
67. Koruza
68. Razorana zemlja
69. Kmetija
70. Jesen
71. V jeseni
72. Kozolec
73. Jesenski popoldan
74. Jesenske sence
75. Jesenski večer
76. Jesensko jutro
77. Ozimina
78. Vrbe
84. Jesen na Dolenjskem

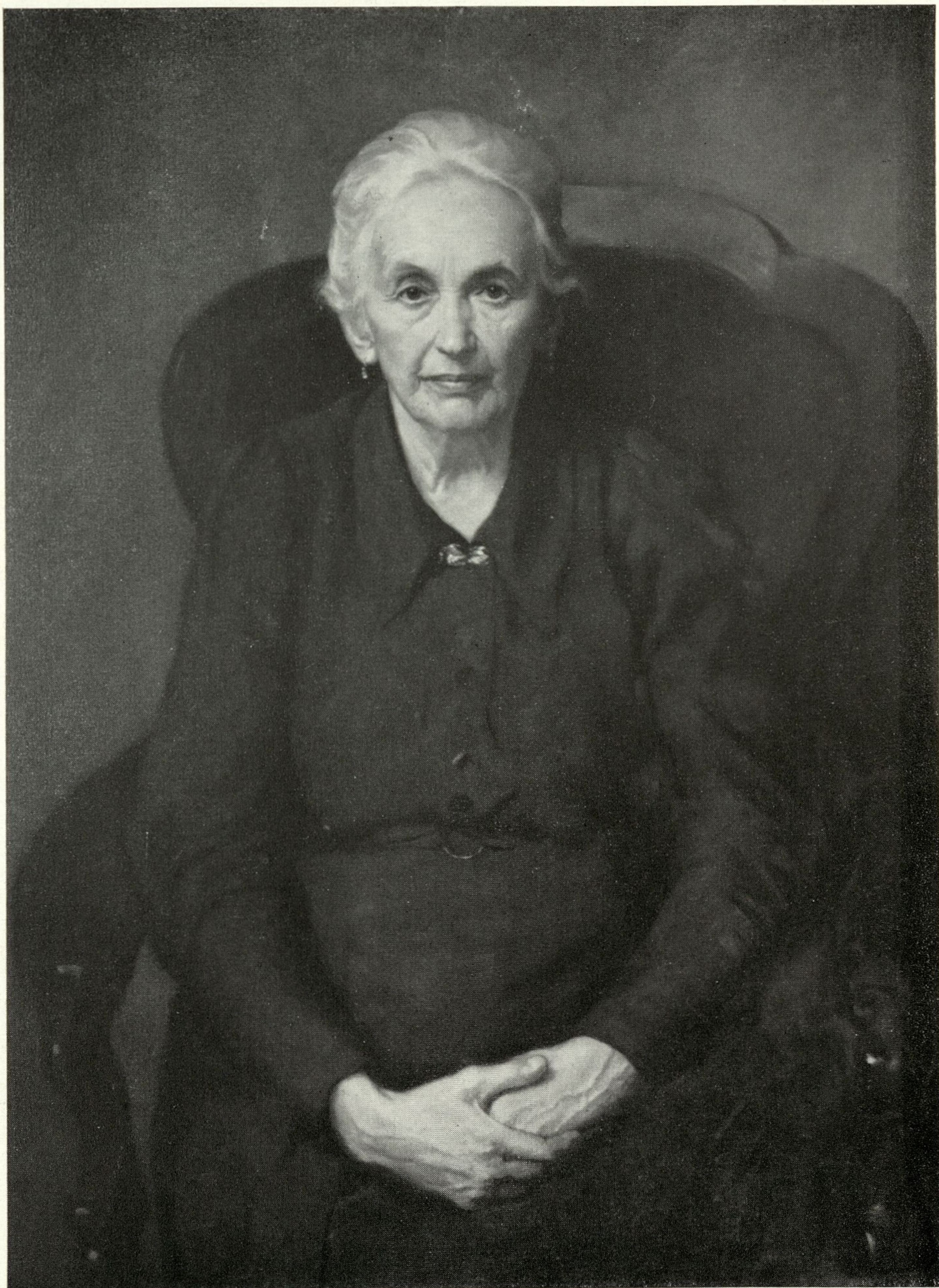
RISBE

85. Turjak
86. Grm pri Novem mestu
87. Predjamski grad I. in II.
88. Skice iz Slavine pri Postojni
89. Skice iz Stare vasi pri Postojni
90. Istrske skice
91. Skice iz Benetk
92. Iz Černeče vasi
93. Križevac
94. Skice iz Šestin
95. Risbe za bibliofilsko izdajo »Jegličeva oporoka«
96. Ljubljanske skice

LESOREZI

97. Ilustracije k A. Gradnikovi pesniški zbirki »Večni studenci«
98. Ljubljana

99. Božji grob pri Novem mestu
100. Ex libris

Gospa Josipina Petkova, olje 1937

Dirigent Niko Stritof, risba 1938

Moj oče, risba 1938

Gospa Vavpetičeva z Nenčko, risba 1938

Ribniška mamica, risba 1938

Predjamski grad, risba 1938

Ljubljanska stolnica, risba 1938
(iz bibliofilske knjige „Jegličeva oporoka“)

Starovaška lipa, risba 1938

Turjak, risba 1938

Ajdo vdevajo, pastel 1938

Božja pot moje matere, pastel 1937

Vrbe, pastel 1938

V dnech vernih duš, pastel 1938

Stara ura
originalni lesorez 1938 iz A. Gradnikove pesniške zbirke
„Večni studenci”

„Kmet govori plugu“
originalni lesorez iz A. Gradnikove pesniške zbirke
„Večni studenci“

